

Referat

For bestyrelsesmøde i
Hjørring Vandsekskab A/S

Mødedato: d. 15-12-2020

Mødetid: 09:00 – 12:00

Mødested: Online

Afbud: Ivan Leth.

Fraværende:

Referent: Niels Nielsen.

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Hjørring Vandsekskab A/S

Åstrupvej 9 st.,

9800 Hjørring

Telefon 3841 2828

Fax 3841 2829

www.hjvand.dk

CVR-nr. 29809577

EAN-nr. 5798003584706

Punkt 1. Referat.

Der er udarbejdet referat fra mødet den 3. november 2020.

Indstilling:

Bestyrelsen har godkendt referatet i First Agenda.

Beslutning:

Tiltrådt.

Bilag:

Punkt 2. Orientering om driftsstatus.

Der orienteres om den aktuelle driftssituation.

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Punkt 3. Orientering om anlægsarbejder.

I alt er der planlagt projekter for 118 mio. kr. på spildevandsområdet og 25 mio. kr. på vandområdet i 2020.

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Der orienteres om aktuelle anlægsprojekters status og økonomi.

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Punkt 4. Økonomiopfølgning pr. 31/10 2020.

Omsætning:

Selskabets forventninger pr. 30/11 til årets omsætning ved salg af drikkevand og afledning af spildevand er øget i forhold til grundlaget for budgettet for 2020. Forventningen i forhold til budgettet er et øget salg på ca. 135.000 m³, hvilket giver et forventet øget provenu på ca. 6,5 mio. kr.

Til og med november 2020 er der udpumpet ca. 160.000 m³ mere end i samme periode i 2019 og i august måned blev der fx udpumpet ca. 80.000 m³ mere end året før.

Driftsomkostninger:

Covid-19

I forbindelse med udmeldingen den 11. marts 2020, valgte Hjørring Vandsekskab A/S en strategi, hvor driftspersonalet blev opdelt i grupper, der kun mødte fysisk på arbejdspladsen hver anden uge. Den tid, hvor medarbejderen ikke var på arbejdspladsen - men stod til rådighed, er registreret på særskilt konto. Det blev gjort for at kunne følge op på omkostningerne ifm. Covid-19. Omkostningerne blev ca. 800.000 kr. og beløbet indgår i vurderingen af driftsbudgetterne for hhv. spildevand, vand og administrationen.

Spildevand

Driftsbudgettet for spildevand forventes overskredet med ca. 1,0 mio. kr. I overskridelsen af budgettet er indregnet spildevands andel af de 800.000 kr. vedr. Covid-19, hvilket udgør ca. 490.000 kr.

Driften i 2020 af selskabets renseanlæg har overordnet set været positiv. Sindal Renseanlæg har krævet ekstra tilsyn og vedligehold, da anlægget er gammelt. Anlægget forventes at blive taget ud af drift i 2023, og derfor investeres der også kun begrænset. Det vil alt andet lige medføre øgede driftsomkostninger de næste par år.

Driften af pumpestationerne er dyrere end forventet. Indtil nu har der været et øget forbrug på ca. 1,3 mio. kr. til reparation og vedligeholdelse af pumper på pumpestationerne. På nogle af selskabets pumpestationer i separatkloakerede områder opnås ikke den forventede levetid og den forventede driftsøkonomi for pumpestationerne. Hovedårsagen til det er større vandmængder og anden sammensætning af spildevandet end forventet. Slitagen har også været forøget pga. mere sand og grus i spildevandssystemet. Det kan delvis relateres til den øgede byggeaktivitet og de mange kloakeringsprojekter der har været de seneste år.

En konsekvens af Covid-19 har også været, at flere af selskabets medarbejdere har arbejdet spredt på selskabets pumpestationer og derved

genereret flere driftstimer end normalt. Nogle af de timer skulle have været anvendt til anlægsprojekter, men her blev købt eksternt arbejdskraft. Reparationsomkostningerne for selskabets kloakledninger har udjævnet sig for året og holder budgettet. I 2020 har der været brugt mange arbejdstimer på håndtering af tilslutningsbidrag i spildevand. Der har været mange byggemodninger og byggesager (dobbelte så mange byggesager som i 2019).

Vand

Driftsbudgettet for vand forventes fortsat overskredet med ca. 700.000 kr. I overskridelsen er indregnet vands andel af de 800.000 kr. vedr. Covid-19.

På vand har Covid-19-situationen betydet, at vi måtte hyre ekstern arbejdskraft til et projekt, vi havde forventet at udføre selv. Anslået bliver det til 330 timers arbejde. Enkelte ikke akutte reparationer såsom udskiftning af defekte ventiler har været udskudt. Også her er vi ved at indhente det forsømte. I forbindelse med Covid-19 er der blevet indkøbt værnemidler for ca. 20.000 kr.

I 2019 blev der fundet DMS i grundvandet fra nogle af selskabets borer. Derfor udføres der forsøg på kulfiltret med andre typer af kul til fjernelse af DMS. Det forsøg har indtil videre kostet ca. 150.000 kr. Fundet af DMS og andre stoffer, har ligeledes påvirket selskabets omkostninger til analyser.

På Bredkær Vandværk bliver der gennemført forsøg med udfasning af doseringsanlægget, hvilket forhåbentligt i fremtiden vil gøre det muligt at kunne producere mere vand på Bredkær Vandværk og samtidigt billiggøre driften. Det forsøg har indtil videre kostet ca. 190.000 kr.

I 2020 har planlægningen af den fremtidige vandforsyning været en større opgave end forventet. Der forventes en øget aktivitet på ca. 150.000 kr. i 2020. Det arbejde er i tæt sammenhæng med selskabets planer for trimning af selskabets distribution af drikkevand.

I 2020 har der været færre brud på selskabets vandledninger end normalt. Desværre har flere af dem været meget mere omfattende og dermed meget ressourcekrævende. Derfor forventes der også et merforbrug til ledningsrenovering i 2020.

Tømningsordningen

Tømningsordningen blev suspenderet de første tre uger af lockdown perioden. Det skete dels for at sikre Hjørring Renseanlæg mod overbelastning og for at beskytte medarbejderne. Efterfølgende er driften optrappet og fra den 4. maj 2020 kørtes der normal drift igen. For at indhente de manglende ca. 470 tømninger, er der indgået en timepris-aftale med vognmand fra tømningsordningen. Det forventes at andrage ca. 130.000 kr. i 2020.

Administration

Driftsbudgettet for administrationen forventes overskredet med 0,4 mio. kr. I overskridelsen af budgettet er indregnet administrationens andel af de 800.000 kr. vedr. Covid-19.

Hos Hjørring Vandselskab har der været planlagte arrangementer som er blevet aflyst pga. Covid-19. Det er bl.a. DANVA-årsmøder, IWA, Naturmødet mm. Det har givet en omkostningsreduktion på ca. 0,3 mio. kr.

I forbindelse med Covid-19 blev der iværksat ekstra rengøringsforanstaltninger på Åstrupvej, således det fortsat er muligt at anvende kontoret. Derudover har selskabets prioriteret at få udført flere reparations- og vedligeholdelsesopgaver mens der er få medarbejdere i administrationsbygningen.

I 2020 har der været en del udfordringer med brugen af selskabets målerkasser ved midlertidig vand. Derfor har der været iværksat en stor indsats for løbende at kontrollere målerkasserne. Det har krævet et ekstra ressourceforbrug på ca. 0,3 mio. kr.

Omkostninger til advokathonorar er forøget med 0,24 mio. kr., da der i 2020 har været gennemført flere og dyre retssager.

Investeringer:

Det forventes, at selskabets investeringer i 2020 vil blive ca. 144 mio. kr., hvilket er ca. -8 mio. kr. under det budgetterede for 2020.

I forbindelse med Covid-19-situationen, blev det besluttet, at selskabet kunne fremrykke nogle investeringer, for at hjælpe lokale entreprenører. Fremrykningen var og er betinget af, at det er relevante, forberedte og nødvendige investeringer.

I spildevand forventes gennemført investeringer for 118 mio. kr. mod et budget på 106,0 mio. kr. og i vand forventes gennemført investeringer for 25 mio. kr. mod et budget på 44 mio. kr.

I det oprindelige budget for vand var der indregnet lånefinansiering for 26,8 mio. kr. til renoveringen af Vandværk Øst og etableringen af Astrup Kildeplads. Etablering af Astrup Kildeplads inkl. ledningsanlæg var oprindeligt budgetteret til 21,8 mio. kr. i 2020, men der er kun brugt 2,5 mio. kr. i 2020. Resten af projektet forventes igangsat på et senere tidspunkt.

Forøgelsen i spildevand skyldes bl.a. flere sommerhuskloakeringer, byggemodninger og renoveringer af flere pumpestationer.

I 2020 bliver der gennemført mange byggemodninger og sommerhuskloakeringer. Det betyder, at selskabet modtager mange tilslutningsbidrag. Tilslutningsbidragene indgår ikke som indtægter på de enkelte anlægsprojekter, men når året er gået, vil indtægten påvirke den samlede likviditet i selskabet.

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Bilag 4.1 Økonomiopfølgning pr. 31-10-2020.

Punkt 5. Hjørring Vandsekskab A/S deltagelse i udviklingsprojekter.

Der har gennem årene været flere mulige finansierings- og samarbejdsmodeller for udviklingsprojekter i vores branche. De mest udbredte er for tiden de følgende:

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

- MUDP. Miljøsektorens Udviklings- og Demonstrations Projekter. Det er en støtteordning under Miljøstyrelsen.
- VUDP. Vandsektorens Udviklings- og Demonstrationsprogram. En støtteordning under Danva, som bidragsydere til VUPD-fonden kan søge.
- Innovationsfondsprojekter. Der kan søges i Innovationsfonden til banebrydende projekter med potentiale til erhvervsudvikling. Specielt med vægten på bæredygtighed.

Fælles for de ovenstående, er at tilskud udbetales i forhold til time- og ressourceforbrug til de ansøgende, der så betaler forskningsinstitutioner for at udføre en stor del af arbejdet.

Selvfølgelig kan de enkelte vandsekskaber også selv finansiere forskning og udvikling. Det gør de fire store i nogen udstrækning.

I Hjørring Vandsekskab er vi med i følgende projekter:

- VUDP. Co-metabolsk omsætning i sandfiltre. Biologisk nedbrydning af pesticider i vandværker.
- VUDP. Merkur databasen for vandværker. Sammenligning af vandtyper, filterdrift og resultater.
- MUDP. Pesticidfrit vand. Den trojanske hest. Brug af plasmid-DNA til ændring af egenskaber i vandværkers filtre.
- MUDP. RebaHS. Fjernelse af multiresistente mikroorganismer og gener fra råspildevand.
- Egenfinansieret. Pilotprojekt for at finde mere egnede filtermaterialer til tilbageholdelse af pesticider.

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Punkt 6. Orientering om overfladenært grundvand.

Resumé

Vi har i forvejen spildevand og regnvand. KL og DANVA har i 2019 indledt et arbejde med at få skabt regler for håndtering af overfladenært grundvand, det vi normalt betegner som drænvand.

Lang tids regn kan medføre, at de øverste jordlag bliver mættet af vand, der trænger ind i bygningers fundamenter eller ligefrem medfører at områder bliver dækket med blankt vand. Gamle, utætte kloakledninger fungerer allerede som drænledninger i betydeligt omfang.

Når selskabets spildevandsledninger bliver skiftet ud med nye, er det almindeligt, at grundejere klager over at deres ejendomme kommer til at stå under vand. Dertil er det ikke sjældent, at vi især i sommerhusområder ser ulovlige tillædninger af overfladevand til kloaksystemet.

Sunds nord for Herning er en hel by, der er bygget på et areal, hvor der ofte har været problemer med høj vandstand. Man kan kalde det dårlig planlægning, men området eksisterer, og der er store værdier på spild for lodsejerne. Herning Forsyning har løst problemet og har optaget drænvand i betalingsvedtægten.

Initiativet fra KL og DANVA skal ses som et forsøg på, at tage hånd om et problem, der med klimaforandringerne kun vil blive større de kommende mange år.

Sagsfremstilling

KL og DANVA har sammen med 4 vandselskaber og 4 kommuner gennemført konkrete tekniske undersøgelser af mulige fysiske løsninger i 4 aktuelle eksempler. Omkostninger og gevinster ved løsningerne er i de 4 eksempler vurderet ved hjælp af en samfundsøkonomisk model. Eksemplerne viste at der er god samfundsøkonomi i at nedbringe skadesniveauet.

KL og DANVA er nået frem til, at en løsning af problemet skal baseres på fem principper:

Lovgivningen skal placere ansvaret for planlægning, prioritering og ejerskab.

1. Løsningsforslag skal koordineres med øvrige klimatilpasningstiltag.
2. Ingen løsninger må eksportere problemerne nedstrøms, forurene eller skade andres ejendom.
3. Løsninger skal, hvor det er muligt, koordineres med vandselskabernes planlagte renoveringsarbejder.

4. Der skal være fuld finansiering af nye opgaver til håndtering af terrænnært grundvand.

Sagsnr: S2019-0728
Doknr: D2021-02216

Borgerne og virksomhederne står over for en udforing, der ikke kan løses individuelt. De berørte har markant egeninteresse i at fremme en løsning og skal, uanset valg af finansieringsmodel, være med til at betale for løsningen, enten direkte eller indirekte over vandtakster/skat. Et af problemerne ved at regulere grundvandsspejlet er, at skader der opstår på grund af grundvandssænkning skal erstattes efter reglerne om objektivt ansvar.

Interessenter:

Der er 3 hovedinteressenter i denne model:

1. Primært borgerne og virksomheder, men også offentlige grundejere/virksomheder der ejer ledninger og infrastruktur som trues af overfladenært grundvand.
2. Spildevandsselskaberne.
3. Kommunerne.

Borgerne og virksomhederne står over for en udforing, de ikke kan løse individuelt.

Spildevandsselskaberne er nøgleaktører. Selskaberne besidder viden, faglig ekspertise og organisatorisk kraft og stabilitet til at deltage i løsningerne. Spildevandsselskaberne har desuden en driftsøkonomisk og miljømæssig interesse i at få afkoblet de store mængder terrænnært grundvand fra ledningssystemerne, så transport- og rensomkostninger reduceres.

Kommunerne har en rolle som planlæggende myndighed. Planloven udstyrer allerede i dag kommunerne med de håndtag, der er nødvendige for at planlægningen for beskyttelse mod oversvømmelse kan finde sted.

KL og DANVA anbefaler, at de konkrete indsatser mod overfladenært grundvand i byerne, håndteres i de eksisterende spildevandsplaner.

Planlægning og prioritering:

Problemerne med havstigning, skybrud, oversvømmelse fra vandløbssystemer, og overfladenært grundvand skal løses ved at se på problemerne samlet. Dette kalder KL og DANVA "strategisk vandhåndtering". Den strategiske vandhåndteringsplan kortlægger alle vandrelaterede problemer og anviser overordnede/strategiske løsningsmuligheder.

Det anbefales at de konkrete indsatser mod overfladenært grundvand i byerne, herunder frakobling af terrænnært grundvand, der ledes til byernes renselanlæg og regnvandsbassiner, håndteres i de eksisterende spildevandsplaner.

Kommunen er ansvarlig for spildevandsplanen og vandforsyningsplanen. Spildevandsplanen udpeger delområder i byerne, hvor der er brug for fælles håndtering af terrænnært grundvand. Selskaberne er ansvarlige for udmøntning og økonomi.

Udførelse og drift

Når et projekt er prioriteret og indarbejdet i spildevandsplaner og lokalplaner, er det op til vandsekskaberne at detailprojektere projekterne. Borgerne kan fravælge vandsekskabets deltagelse, hvis de selv vil og kan etablere en løsning. Det forudsættes, at vandsekskaberne ikke udfører arbejde på private arealer.

Finansieringsmodel, terrænnært grundvand

I notatet konkluderes det også, at der ikke eksisterer lovgivning, der muliggør håndtering af terrænnært grundvand i byer, og som følge heraf eksisterer naturligvis ikke en model for finansiering af denne opgave. Da det vil være et nyt arbejdsområde for sekskaberne og kommunerne er det nødvendigt at beslutte, hvordan løsning af (kommunernes og) sekskabernes opgave finansieres.

Modellerne anvender finansiering via opkrævning via vandafledningsbidrag. Der er ikke taget stilling til eventuel anvendelsen af tilslutningsbidrag for terrænnært grundvand, men dette bør vurderes nærmere i forbindelse med et eventuelt videre arbejde med implementering af ny lovgivning.

Finansieringsmodel 1 – Kollektivt som skybrudssikring

I denne model finansieres tiltag omkring håndtering af terrænnært grundvand af alle medlemmer af kloakforsyningen. Væsentligste fordele ved denne model er, at vi ved den kan fungere i praksis, og at de økonomiske konsekvenser for borgerne er minimale, da der er mange til at bidrage til finansiering. Denne model lægger sig tæt op ad finansieringsmodellen for planlægning, prioritering og finansiering af klimatilpasning.

Håndtering af terrænnært grundvand adopteres af sekskaberne som en ny forsyningsart på lige fod med regn- og spildevand. I lighed med prioritering af indsatsen mod skybrud udpeges de områder, hvor sekskaberne skal håndtere terrænnært grundvand. Alle medlemmer af kloakforsyningen bidrager kollektivt til betaling for løsningerne, hvor det giver samfundsøkonomisk mening at gennemføre håndtering af terrænnært grundvand.

Finansieringsmodel 2 – Kollektivt inden for et udpeget område

Model 2 afgrænser de grundejere, der skal bidrage til finansiering via et i kommuneplanen geografisk udpeget område. Denne model svarer til vandløbslovens fordeling af udgifter efter nytteprincippet.

Den grundlæggende forskel mellem model 1 og 2 er, at i model 2 afgrænses en gruppe borgere til at finansiere de tiltag, der foretages i det udpegede område til håndtering af terrænnært grundvandsproblemer. Det vil sige at der inden for det udpegede område betales kollektiv for at selskabet muliggør håndtering af grundvand.

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Det videre arbejde:

Det fælles arbejde mellem KL og DANVA går på bestyrelsesmøder i de to foreninger med henblik at få et forslag sat på regeringens lovprogram i 2021.

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Punkt 7. Parismodel for klima- og energineutral vandsektor.

Resumé

Med udgangspunkt i aftale mellem regeringen og et flertal af Folketinget (S, V, RV, SF, Enhf., K, LA og AL.) har Miljøminister Lea Wermelin skrevet til landets vandsekskaber om, at der skal gennemføres en "Parismodel for en energi- og klimaneutral vandsektor".

Sagsfremstilling

Alle drikke- og spildevandsselskaber omfattet af vandsektorloven opfordres til at melde deres ambitioner frem mod 2030 ind til Miljøstyrelsen om:

- Energiforbrug,
- Energiproduktion
- CO2 emissioner,
- Lattergasemissioner,
- Metanemissioner.

Baseret på eksisterende data skal selskaberne hvert 5. år, de næste 15 år indmelde deres ambitioner om "performance" til Miljøstyrelsen. Derudover skal det indberettes, hvad det er for en strategi selskabet bruger for at forbedre performance. Data offentliggøres. Første indberetning skal finde sted 1. marts 2021. Indberetningen er "frivillig".

Det fremgår af den politiske aftale,

<https://www.regeringen.dk/media/9591/aftaletakst.pdf>, at de primære klimaproblemer i vandsektoren opfattes som:

- Lattergas, reguleringen skal ændres. Der indføres grænseværdier for udledningen af lattergas for anlæg over 30.000 PE.
- Tab af fosfor i forbindelse med forbrænding. Det afklares, hvordan den økonomiske regulering kan indrettes, så spildevandsselskaberne får styrket økonomisk incitament til genanvende fosfor.
- For højt indhold af kalk i drikkevandet. Der skrives en vejledning. Undersøgelse af mulighederne for økonomisk regulering.

For at understøtte målet om en energi og klimaneutral vandsektor skal følgende undersøges:

- Om den økonomiske regulering kan indrettes, så drikke og spildevandssektoren får stærkere incitament til at udnytte deres ressourcer mere effektivt.
- "Parismodel for en energi og klimaneutral vandsektor". Energiforbrug og -produktion, CO2 -emissioner, lattergas emissioner og metan emissioner frem mod 2030. Ministeren skrev et brev.

- Undersøgelse af effekt af konsolidering på omkostninger, klimaaftryk, miljøeksport og forbrugerinddragelse.

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Indstilling:

Til orientering.

Beslutning:

Orientering givet.

Bilag:

Bilag 7.1 <https://www.regeringen.dk/media/9591/aftaletekst.pdf>

Bilag 7.2 Ministerbrev vedr. en energi- og klimaneutral vandsektor.

Punkt 8. Orientering fra:

Formanden:

Den øvrige bestyrelse:

Direktøren:

I efteråret 2020 skulle bestyrelsen have afholdt et temamøde om opdatering af Hjørring Vandsekskab A/S "Vision, Værdigrundlag og Strategi 2017-2020". Ligeledes skulle der have været afholdt fællesmøde mellem Teknik- og Miljøudvalget, Hjørring Kommune og selskabets bestyrelse om håndtering af regnvand, separatloakering og opsporing af fejkoblinger. Begge møder er udsat til det igen er muligt at afholde fysiske møder.

Ovenstående referat er godkendt af

Ole Ørnbo

Svenning Christensen

Børge Bech

Ivan Leth

Kim Bach

Anders Rytter Madsen

Henrik Christian Sørensen

Denni Lund Jørgensen

Anders Vestergaard

Med venlig hilsen

Tommy Mostrup
Administrerende direktør

Sagsnr: S2019-0728

Doknr: D2021-02216

Hjørring Vandsekskab A/S

Åstrupvej 9 st.,

9800 Hjørring

Telefon 3841 2828

Fax 3841 2829

www.hjvand.dk

CVR-nr. 29809577

EAN-nr. 5798003584706